

4036641 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : การสูบบุหรี่ / ปัจจัย / พฤติกรรม

อรรถาบรรณ สร้อยทอง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น (FACTORS AFFECTING SMOKING HABITS IN ADOLESCENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : คุณิต สุจิรารัตน์ วท.บ., วท.ม. (ชีวสถิติ), ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์ พ.บ., ศ.ม., D.Sc. (Clinical Epidemiology), ญัฐจาพร พิชัยณรงค์ ศ.ด. (ระบาดวิทยา), น้ำทิพย์ ศรีรักษ์ วท.บ., วท.ม. (วิทยาการระบาด), Ph.D. (Tropical Health Program) 140 หน้า. ISBN 974-663-056-3

การศึกษาแบบ cross-sectional study มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับบุหรี่ และปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้น ม.1-6 ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวม 10 แห่ง (โรงเรียนในภาคเหนือ อีสาน ใต้ กลาง และกรุงเทพมหานคร) ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2541 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบ stratified random sampling จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา 2,243 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า อัตราการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่นเท่ากับร้อยละ 17.6 โดยเป็นกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 11.6 และกลุ่มที่ปัจจุบันสูบบุหรี่ร้อยละ 6.0 กลุ่มสูบบุหรี่พบว่าเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุเฉลี่ย 10-14 ปี และพบว่ากลุ่มสูบบุหรี่และกลุ่มเคยสูบบุหรี่มีพฤติกรรมต่างๆ ของการสูบบุหรี่ได้แก่ ระยะเวลาการสูบ ช่วงเวลาของการสูบ ลักษณะการสูบ ปริมาณการสูบ และค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < 0.05) และความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ระหว่างกลุ่มสูบบุหรี่กับกลุ่มไม่สูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่พบว่ากลุ่มสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < 0.001) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ เพศ ภาค การสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา การเป็นนักกีฬา การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การมีบุคคลใกล้ชิดสูบบุหรี่ การมีปัญหาหรือเรื่องก่อกวนใจ

จากผลการศึกษาพบว่า ในการรณรงค์เพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก และการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการสูบบุหรี่แต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ควรจะทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนความเชื่อหรือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ด้วย